

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.

Előfizetési ár:

Hegyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a késiratok címzendők

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Katonát a császárnak!

Az osztrák parlamentben megfújták a ködkürtöt és rettenetes, sivítő hangjába belefutott a parlamenti rend. Mi, magyarok, régen és jól ismerjük a politikai ködkürtöt, azt a sivítő hangú szerszámot, melyet a bécsi Burgban fujnak meg és amely a mi politikai vitáinkat egy perc alatt derékban metszi ketté. Ez a ködkürt csak egy szölamot ismer és ez azt mondja: »Katonát a császárnak, ujoncot az ármádiának!«

Beszélhet a magyar parlament torka és lelke szakadtáig, csinálhat légvárakat és üzheti apró elfeladási játékaikat pontosan, mint a végzet, megszólal a bécsi kürt, véget vet a játéknak és elrendeli a pontos és gyors munkát az ujoncanyag elszállításában.

— A császárnak nem adunk több katonát — szavalta harmadéve a nemzeti politika és bunkósbottal ígérték agyonverni azt, ki nemzeti vívmányok és engedmények nélkül szavazná meg az ujoncokat. Azóta már három évjárat magyar fiú öltözött be a tekete-sárga angyalbőrbe, de nemzeti vívmányról, nemzeti sikerről nem hallottunk, egy fikarcnyi sikert el nem értünk, a bunkósbót pedig bevonult honi nagyjaink levettelt jelmezeinek lomtárába, a lemondás legendás muzeumába.

Addig Bécsesél beszélni sem lehet, mig kívánsága nem teljesül. De olyan pillanat még el nem következett, mikor Bécsnek nem lett volna valami kívánsága. A jámbor magyar függetlenségi politika talán tiltakozik Bécs erőszakos ajánlatai ellen, de — ma szóhoz nem juthat. Alig kezdtek még bele valami negyvennyolcas felbuzdulásba, alig csillapodott le a bécsi Bizánc kapuját bevett Justh körül a harci zaj, alig osztották ki a függetlenségek egymás közt a légvárak függetlenségi bársonyszékeit, már ismét megszólalt Bécs:

— Lassan a testtel, kuruc magyarjaim, előbb beszéljünk csak az ujoncokról!

Százat egy ellen, hogy ezen annyira fel fog háborodni a kuruc magyarság, hogy — egy szót sem szól és ezt is csak a bajusz alatt dörmögve; régi szokás szerint és felháborodásuk jeléül — egyhangulag szavazzák meg a császár katonáit.

Sürgös az ujonc nagyon Bécsnek, egyelőre csak a rendes létszám, a bevívott családó póttartalékosokkal; de előreveti már árnyát a fölemelt létiszám is. Tavasz közeledik és a baikán

népeket nem kezelte még nyájias szelidre valami balkáni Wekerle. Készülnek, készülődnek véres megfizetésre a balkáni törzsek a boszniai annexióért, és ha a monarchia ismét újabb mázsányi aranyakkal, kibasított földnyelvekkel is fizeti meg az ő békés hajlandóságukat; a magyar népnek kell adnia az ujoncot is, a mázsányi aranyat is, a földterületet is.

Mert ez a lényege a dolognak: Bécs elintézi a fontos, súlyos ügyeket és ezalatt engedi a magyar pártokat, hadd tülekedjenek kis és nagy konkok felett, osztozkodjanak az őrszem állásokon, paktáljanak, marakodjadak, rugják egymást, játszik az államalkotókat, az államférfiakat; ünnepnapon fölvehetik a kuruc kacagányt is, sőt kesereghetnek ősz kurucok takarodó zenéje mellett: de ha fizetni kell Bécs számláját, fülébe sugnak a főkurucoknak, a mosolygós Wekerlének és ő nyakába csördít a népségnek: »Csönd legyen! Most komoly munka kell. A császár számlajára dolgoztok, fickók!«

És meglapul a kuruc-had, Kik eddig az első sorban tülekedtek, szépen háttérbe állanak. Hol vannak frondörök az ujoncjavaslat ellen? Hol van az a Justh, aki belevágná krumpli tenyésztő kapájával az ujonc-vitába? Sehol. A császár nagy úr, még meghallhatja, hogy vakkantott valamelyik örvendő kuruc komondor. Nem ismer tréfát és ekkor befütyültek a hatalomnak, de beám mindörökre! Ez kényes terület. »As én hadseregem« nem várhat. A nép várhat a választási joggal, várhat mindenféle népet segítő reformmal: a kormánynak új adó, a császárnak új katona kell.

S ha meg lesz szavazva az adó és az ujonc, széles mosolylyal fordulhat népe felé Wekerle, mondván, mint új Kossuth Lajos:

— Leborulok a nemzet nagysága előtt; ilyen pontos pénz- és véradófizetője nincs több a világnak...

Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete f. hó 8-án tartotta e havi rendes közgyűlését, a túl a ku cai tanácskozó teremben, a rendes közgyűlésekről nálunk már elmaradhatatlan interpelláció özőnének nyitányával.

Köblös Gábor, az elmaradhatatlan interpellátor a rendőrség dolgot firtatta, Zsoldos Ferenc mérnök az ártezi-kút társaságok által feldúlt közterületek és járdák siralmas állapotára hívta föl a polgármester figyelmét, ugyancsak Köblös Gábor egy utcai fa-

sorról zengett közérdekű sírásmokat s végezetül Füst Molnár Lajos a vámsorompók nyitva tartása iránt érdeklődött.

Mind ezekre az interpellációk megkapván a hivatalos választ és felvilágosítást, amit tudomásul vettek, — a közgyűlés végre ráért a napirendre és először is tudomásul vette a kereskedelmi miniszter rendeletét, mely szerint a vásárokat vasárnap is meg kell tartani, ha arra esnek és hétköznapra kitolni e miatt nem szabad.

Ezután a szegedi törvényszék elnökének az új járásbírósi épület emelése ügyében érkezett átiratával foglalkoztak, mely szerint az igazságügyminiszter nem egyezik bele abba, hogy annyi bért fizessen majdan, amennyi az építési költség annuitását fedezze, hanem előre fixsz összegben kívánja a bérösszeget megállapítani. Ehhez képest a tanács javaslata az volt, hogy — miután az építési költség előreláthatóan 120000 korona lesz, az évi haszonbért 7000 koronában állapítsa meg a közgyűlés. Többek hozzászólása után azonban a közgyűlés úgy határozott, hogy az adott adatok alapján terveket készített a város az új járásbírósi épületről, ezeket felülbírálas és kiválasztás végett az igazságügyminisztériumhoz fölterjeszti és amennyibe az így kiválasztott terv alapján az építkezés kerül, ezt véve építési kölcsön alapul, ezen összeg annuitása legyen a járásbírósi épület évi lakbéré.

Burján Lajos a a helyes indítványa hogy tekintettel arra, miszerint Szentes kétszer váltotta meg magát az urbériség alól, a városoknak adandó állami segélyösszegeből Szentesnek megfelelő nagybób támogatást is juttasson a kormány, — hosszabb vitát idézett föl, melyben résztvettek: Szeder János, Albertényi Antal, dr. Ecseri Lajos, dr. Tassándi Antal, Zsoldos Ferenc és Bugyi Antal. Az indítvány nagy fontosságára való tekintettel azonban a közgyűlés ezúttal érdemi határozatot nem hozott hanem tanulmányozás végett az indítványt a tanácsnak adta ki.

A tárgysorozat többi pontjai közül még Arady Kálmán főkapitány azon kérényre fölött folyt hosszú vita, hogy fizetését a megyebeli I. osztályú szolgabírák fizetésének összegére emeljék és a fölemelt fizetés különbözetét visszamenőleg is utalják ki a részére. A kérelem jogosságához — törvényes szempontból nézve is — szó sem férhet; de hát ennek dacára is voltak, akik elleneztek. Ez ellenében is azonban győzött a jobb belátás, úgy, hogy a fizetésemelést legalább 1909. január 1-től kezdődő hatálylyal megadták, majd azután azon fölemelt fizetés alapján nyugdíjazták Arady Kálmán főkapitányt 1508 korona évi nyugdíjtaradósággal melyet — Szentes város községében becsületes munkával 31 estendőt töltvén el mint telkiisme-

retes, ügybuzgó tisztviselő, bizony keservesen kiérdemelt.

Lédere Lipót és Sándor Matyas föllebbezéseinek elutasításával és az apróbb ügyek elintézésével, a közgyűlés délré bezarult.

A parcellázás szabályozása. Azzal a jelszóval, hogy „földet a magyar népek” sok visszaélést követtek el az utóbbi években. Nyakra-főre alakultak a parcellázási bankok és vállalatok, magánosok is ezzel foglalkoztak s az ország minden részében folyik most a parcellázás — a legsivább üzleti célokat hajhászva. Akár banktársulat, vagy vállalat parcelláz, mindegyik busás haszonra dolgozik, kihasználva a végletekig a magyar nép földhűségét. Nagyszabású visszaélések követtek el, melyeknek utáiban alánis sajnós, törvény híján nem lehet. Ezen abból kíván segíteni D a r a n y i Ignác földművelésügyi miniszter, aki legközelebb törvényt nyújt be a parcellázás szabályozásáról.

A mizériákat, melyek a parcellázás körül most előfordultak, érdekesen jellemezte az Országos Szakszövetség Bud a y Barna, akinek előadása nyomán közöljük az alábbi fejtegetéseket:

A magyarországi agrárszocializmusnak az volt a székfoglaló beszéde, hogy fel kell osztani a földet a nép között. Ez ugyan nem teljesedett be, mindazonáltal a jelszó természetesen talajra talált, mert úgy a sajtó, mint a közvélemény és ennek hatása alatt a törvényhozás is teljes figyelmével és rokonszenvvel honorálta azon panaszokat, melyek Magyarországon minden nyomorúságnak az a kútforrása, hogy a föld az urisztály kezében van, a paraszt pedig — mint az igazság nyelvének mondani szokták — csak arra való, hogy életében verejtekével, halála után pedig testével tragyazza a földjét. A kötétt forgalmu birtokokról éppen verbe borult szemekkel beszéltek, a XX. század legnagyobb botrányának tartván, hogy Magyarországon 16 millió kat. hold föld forgalma meg van kötve, Ez tényleg egészen eltelten állapot, azonban eifeledkeztek megemlíteni arról, hogy ennek a 16 millió kat. hold földnek a csoportjában körülbelül 8 és fél millió kat. holdat tesz ki tisztán csak az erdőség és arról, hogy ebben pusztán csak 2 millió 230 ezer holdat tesz ki a szántóföld, a hitbizományi birtokok számtója pedig alig több 660.000 holdnál, amelyre körülbelül 20—25.000 családot lehetne lekötöni, ezzel szemben csak az utolsó tíz esztendőben kivándorlottak száma fölühaladja az egy milliót. Azonban a jelszónak meg volt a hatása és nagyszemű népmóton munka indult meg a földosztás terén. Ebben a mozgalomban természetesen a spekuláció vitte a vezető szerepet, amely szívesen magáévá tette a jelszót és sietett egyesíteni a kellemest a hasznossal.

Csak 1905-ben a gazdát cserélt birtoktestek száma az ötszázetret közelíti meg, melyeknek értéke mintegy 740 millió korona volt. Ugyanebben az esztendőben 20.000 volt a kényszerforgalomban gazdát cserélt birtoktestek száma 40 millió korona értékben. Tehát egyetlenegy esztendőben mintegy 800 millió K. értékű birtok cserélt gazdát és ez a forgalom jórészt a 100 holdon aluli birtok kategóriákban folyt le. Ez az adat kétségtelesen igazolja, hogy akinek pénze volt, az földet biztos vásárolhatott, másodsor pedig, hogy ugyancsak mostoha lehettek a viszo-

nyok, mikor egy esztendőben több százezer kizsárga volt kénytelen földjétől megválni, mert bizonyára nem azért vált meg földjétől a magyar paraszt, mert nem ragaszkodott hozzá, hanem azért, mert fogyatékos értelmi és anyagi fegyverével a mostoha gazdasági viszonyok között nem boldogulhatott.

Ugy társadalmi, mint nemzetgazdasági szempontból a parcellázások nagyon és egészen üdös változásokat nem idéztek elő, de a spekuláció rendkívül kihasználta azokat és olyan nyereségeket ért el, amelyeket a magyar nép fog megfizetni.

Ennek következtében csakhamar beállott a reakció és mind szélesebb körökben merült fel a kívánság, hogy a parcellázásokat a kizsákmányolható egyén és a köz érdekének megfelelően szabályozni kell. Ezt a kívánságot honorálta a földművelésügyi minisztérium is, mikor programjába vette a birtokfelelősségi tevékenység szabályozását is és az erre vonatkozó intézkedéseket a legközelebb benyújtandó birtokpolitikai törvényjavaslat keretében fogja a törvényhozás elé terjesztetni.

A Duna-Tisza csatorna.

(Vízút Budapesttől Csongrádig.)

Magyarországon az utóbbi évek folyamán mar körülbelül az a helyzet állott elő, hogy a vasutak és különösen a halozat zömét tevő magyar államvasut. normalis viszonyok között nem képesek a megnövekedett forgalmat lebonyolítani. Különösen az arast követő hónapok alatt olyan általános s kocsihiany, hogy a kereskedelmi élet menetére is benítő hatással van. Segíteni pedig ezeken a lehetetlen állapotokon kell, mert a közlekedési vállalatok elégtelensége miatt egy országot gazdasági vesz-delemnek kitenni nem szabad. Ezek a viszonyok indították a kereskedelmi kormányt arra, hogy a csatornatervekkel, a melyek a régebbi kormányok alatt mar nem egyszer fölmerültek, a melyek tekintetében meglehetősen komoly előmunkások történtek, újabb foglalkozzék. Legalább erre mutat az a tervezet, a mely a kereskedelmi minisztérium kiadásában nemrégiben hagyta el a sajtót, és összefoglalva vizsgálja azakat a feladatokat, a melyek a csatornaépítés terén reánk varnak.

A tervezetben, a mely »A mesterséges vízutak létesítésének programja« cím alatt jelent meg, különösen három szempont domborodik ki erősen. Először közvetlen vízúti létesítése a Duna és Tisza között, hogy az a föld nagy őszi forgalmának olcsó útja legyen a főváros felé és Ausztriába és hogy ettől a nagy teherből az államvasut mentesítsék. Másodsorban a Duna és Szava felhasználásával vízút az Adriai tenger felé, hogy kivitelnünk olcsó és jó útja legyen a tenger felé. Minthogy a Karston át az Adriáig vezető vízutra vonatkozólag még csak az előtanulmányok vannak folyamatban, a kérdés végleges megoldásáig a forgalom a fumei vonal valamelyik alkalmas pontján atrakással volna lebonyolítandó. Harmadsorban a tervezet osztrák csatorna-program kombinálásával vízhalozatunkat összeköttetésbe kellene hozni a német folyó- és csatornarendszerrel, hogy nyers terményeinknek közvetlen útjuk legyen a legfontosabb fogyasztó piacokra és viszont a porosz szén vízúton jöhessen be hozzánk.

Legfontosabb és legsürgősebb a tervek között a kereskedelmi minisztérium által is első helyen említett Duna-Tiszaközi csatorna. Ugy látszik, e kérdésben a kormány a tanulmányozott három irány (zolnok, Csongrád, Szege) közül a budapest—csongrádi terv mellett foglalt állást. Itt kell ugyanis a

legalacsonyabb vízválasztót áttörni és a csongrádi torkolat felel meg legjobban az alföldi forgalom igényeinek. A 141.1 km. hosszú csatorna költsége 18 méter fenékszélesség, 30 méter vízszínszélesség mellett 46.5 millió koronában vannak előirányozva. Minthogy a vízválasztón igen mély, mintegy husz méteres bevágást kellene cszközölni, a mely a költségeket nagyon megnövelné és a talaj vízszínét erősen leszállítana, a program duzzadó rendszerű szilipes csatornát tervez.

A program terjedelmesen indokolja a csatorna létesítésének szükségességét. A szállítás a csatornán előzetes számítás szerint gőzvontatás mellett tonnakilométerenkint 0.7 fillérbe kerülne. Csongrádtól a vizut Budapestig 568 kilométerrel, vagyis 80 százalékkal rövidülne meg. Az utak ez a megrövidülése a mai vasúti szállítási díjtelekhez képest mintegy 60 százalék, a vízi díjtelekhez képest mintegy 40 százalék mérséklést jelent.

A csatorna forgalmát a program három pontban foglalja össze: 1. a kezdeti forgalom, a mely természetszerűleg rögtön a csatornára terelődik, 2. végleges forgalom, a mely a csatorna kitépítése utáni években a rendes üzem idején kifejlődik, 3. az a forgalom, a mely a Maros és a többi tiszai mellékfolyók hajózhatóvá tétele után fog kifejlődni. Ezeknek a jövő kődben rejtőző csatorna- és folyam szabályozási terveknek a várható forgalmat 2.200.000 tonnaban fikszirozza. Hogy mikor létesülnek ezek a nagyszabású technikai alkotások, senki sem tudja még, még kevésbé lehet tehát azok forgalmát megállapítani.

A számítás szerint a 46 millió korona költséggel létesítendő csatorna bevétele a csatorna vám révén a kezdeti forgalomban 70 millió kor., végleges forgalomban 180 millió kor. a szabályozott folyók forgalmával együtt pedig 200 millió korona tökének felel meg. Ezt a nagyszabású tervet a kereskedelmi minisztérium 46 millió koronával valóshatja meg, mert a többi költségek a földművelésügyi tárca terhelik.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. február 11.

— Jön a nagy létszámemelés. Bécsből néhány katonatiszt uccant le Budapestre. A közös hadügyminisztérium és az osztrák Landwehr minisztérium kiküldöttei ezek, akik tegnap a magyar honvédelmi minisztériumban B a i t z József czredessel és P a y r. Vilmos miniszteri tanácsossal a véderő törvény revízióját kezdték tárgyalni. A tervezet fölött, amely 1904. óta készen van már a mult héten megindultak a tanácskozások Bécsben; céljuk, hogy a szükséges változtatásokat az eredeti szövegben megtegyék. A javaslat a két éves szolgálati időn alapszik s ezzel kapcsolatban van a nagy, a végleges létszámemelés, amely hatvan ezer emberrel szaporítaná a legénységet. Hogy ez a rettenetes újabb véradó mikor kerülhet a magyar parlament elé, még senki sem tudja, mert az úgynevezett illetékes tényezők fának a kétségtelesen fölzúduló viharos fölháborodástól. Egyelőre tehát csak konferenciákkal próbálkoznak. Érhilvatosan pedig így szépitgetik a dolgot: »Ezeknek a tanácskozásoknak nem szabad döntő jelentőséget tulajdonítani, mivel azok a törvénytervezetet tisztán csak a törvényhozó-testületet elé való jövőbeli esetleges benyújtás számára készítik elő, az előterjesztés határidejének megállapítása azonban ma még egyáltalában nincs kilátásba véve.« — Végre is, a halál napját sem tudja senki előre, de hogy eljön: egészen bizonyos. Sőt mindig előbb jön meg, mint bárki is szeretné.

— **Pályázat a városnál.** A Virágh Ede elhalalozasával Szentes városnál megüresedett központi irattárosi állásra, február 27-én délután 5 órakor lejáró határidővel, pályázatot hirdetett Cicatricis Lajos dr. alispán, mint a városi tisztújítószék elnöke. A kellően felszerelt pályázati kérvények a fentjelzett időpontig az alispán hivatalánál nyújtandók be. A pályázás közelebbi feltételeit lapunk mai számának erre vonatkozó hivatalos hirdetményében találják az érdeklődők.

— **Tartalékosok behívása.** A tartalékosok ez évi behívására vonatkozó miniszteri rendelet most jelent meg. A behívás erre az évre is a három heti aratási fejeverszűnet figyelembe vételével állapított meg. A behívásokat már március közepén megkezdik és a Boszniában állomásozó zászlóaljak tartalékosai oda vonulnak be. Azon tartalékos tiszthelyettesek és tisztseknek, akiknek csak 1910. évben kellene bevonulni, de már az idén be akarnak vonulni, kérelme, a rendelet szerint, teljesítendő. A hadgyakorlatok alól való fölmentést csak kivételes esetben engedik meg.

— **Az alföldi pénzgyár.** Legutóbb a csalódiság hű utáztatu hamis ötkoronások egészen tömegesen kerülnek közforgalomba, miket — hir szerint — egy, az Alföldön szervezett és rendszeresen működő pénzhamisító banda gyárt. A banda az egész ország területére terjesztette ki — állítólag — a működését, mindez ideig azonban hiabavaió volt a hatóságok legbehatóbb nyomozása is, — mert ha le is leplezték olykor egy-egy titkos hamispénz gyarat, a pénzverést megszüntetni nem lehetett. A napokban a szegedi rendőrség új nyomra akadt, amelyen elindulva, a csendőrséggel körítve, keresi a pénzhamisítókat. Egy vidékies öltözött gazdaember vásárolt valamit a szegedi piacon és a kofának ötkoronással fizetett. A kofaasszonynak föltűnt, hogy a pénz sok helyütt kopott és a kopas helyeken elütő a szokott szintől. Gyánúperrel élve, a pénzt egy közel posztoló rendőrnök adta át, aki igazolásra szólította fel a magyart és mert nagyon zavaros feleleteket kapott tőle, be is kísérte a kapitányságra. Ott aztán megállapították, hogy a rejtélyes idegen Fábian Tódor mezőtelegdi illetőségű gazdaember, akinél vagy ötven darab hamis ötkoronást találtak. Fábian meztadott minden felvilágosítást a pénz eredetére nézve, a rendőrség tehát a mezőtelegdi csendőrséghez fordult, honnan két csendőr masnap megérkezve, vallani kezdték Fábiant Tódort, a ki zavaros feleletei közben végre elárulta, hogy a hamis pénzverő szövetkezetnek itt, Csongrad megyében is van valahol egy titkos gyára ahonnan az alföldi piacokat arasztják el hamis ötkoronásokkal. Fábiant elvitték magukkal a helyszínére és ott kezdték meg a nyomozást, ez azonban mindez ideig eredménytelen nem járt.

— **A szicíliaiak javára rendezett színhazi estély a legszebb anyagi és erkölcsi sikerrel folyt le e hónap 6-án, szombaton este a színházteremben, melynek nézőtere erre az alkalomra egészen megtelt szép, válogatott közönséggel. Az estély műsorát Róth Miklós nyitotta meg, aki Baniáivi Lajosnak „A föld és az ember” címmel ez alkalomra írt és lapunk vasárnapi tárcájában közreadott költeményét szavalta el hévvel és mesteri poantírczassal, lelkes, zajos tapsot aratva, melylyel úgy őt, mint a szerzőt a lámpák elé idézték. Ezután a daloskór négy tagja: Szil-**

lági László, Gellén János, Kozler Oszkár és Kihirer József énekelte P. Balog Mihály megkapóan szép „Órvény felé” című férfivartettjét, melynek melabús muzsikája megkapta a sziveket, úgy hogy a felharsanó tapsokánra a dalosoknak meg kellett toldaniuk a műsort egy más sikerült énekszámmal is. Bányó Jenő mexikói főkonzult, aki erre a pódiumra lépett, lelkes éljenzéssel fogadta a közönség, mely aztán mind végig a legfeszültebb figyelemmel kísérte az illusztris vendég érdekesítő és tanulságos felolvasását, melyben az ő második hazáját. Mexikót ismertette meg velünk behatóan, azzal a virtuóz előadó művészettel ő mely a sokat utazott, sokat és jól látó, tapasztalt világfiak sajátja. Az előadás érdekességét fokozták a bemutatott, művészi kivitelű vetített képek, melyek Mexikót óskorától maig varázsolnak szemünk elé. Az előadás közben is és utána hatalmas tapsvihar honorálta a vonzó felolvasást, mely után Kis Mariska és Dr. Soltész Gyula egy rendkívül bájos, „Vallomás című parjelenetben ragyogtatták színpadra termelt művésztüket. Utolsó sorban „Faluvégén kurtakörös”-re kardalt egzekvált a daloskór, melyet Petőfi szövegére Arany János, a vásárhelyi hegedűművész zenésített meg olyan jellegzetesen, hogy a közönséget egészen magával ragadta a művészi ének, úgy, hogy a szűnni nem akaró lelkes ujjazásra a daloskórnek meg kellett azt ismételnie. Hangverseny után reggelig tartó kedélyes tancmulatság volt.

— **Gazdasági háziipari műhelyek vármegyénkben.** Az utóbbi években különösen varmegyénkben lendült fel nagy mértékben a mezőgazdasági háziipar. Dorozsman, Tápén és a füzesekben gazdag Tiszamentén a nép már évtizedek óta nagy előszeretettel foglalkozik téli időben háziiparral. Azok az intézkedések, melyeket a földmívelésügyi minisztérium az utóbbi években tett, nagy mértékben szoktattak a munkásnépet a háziiparhoz és a megtartott gyakorlati tanítások mintegy negyezer tanult háziiparos képeztek eddig ki. Ezen a téren Mindszenten, Csongrádon Szentesen, Szegváron háziipari termelő szövetkezeteket létesítettek az idevaló munkások és valamennyi külön foglalkoztató műhelyt rendezett be, megfelelő eszközökkel. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a munkasügyi főosztály útján ezeknek a jóirányú szövetkezeteknek megfelelő államsegélyt engedélyezett.

— **Szomorú szerelmek.** Bózsák Antal horgosi legény szerelmes volt a 16 éves Farkascsamangó Annusba. Aféle gyerekszerelmek voltak ez, mert hiszen a legény nem esett még túl a matrosorán, a léány is gyereklány még. De a szerelmük komoly volt, olyan komoly, hogy — mert a léány csak az oltáron át akarta magát szeremesének átengedni, annak pedig — közbeesven a katonai szolgálat is — a legény heves szerelme ellentmondott, végre is Bózsák arra szánta el magát, hogy megöli a leányt, aztán önmagát is. Szüretkor aztán ráesett a léányra és ráölt; mikor azonban Annust összeroskadni látta, nem volt bárosága önmaga ellen is fegyvert emelni és sirva futott el. A csendőrnök aztán elfogták és bevitték Szegedre, hol azóta fogva volt és ahol a napokban ültek fölőtte törvényt a büntető bírák. A tárgyaláson ott volt a súlyos sérülésből közben fölépült léány is, és mikor az esküdtek verdiktjé alapján a bírák hat hónapi börtönrre ítélték Bózsák Antalt, a legény, meg a léány, könyves szemmel, hosszasan nézték egymást s végre a léány kijelentette, hogy hű marad a legényhez és várja a kiszabadulását.

— **Fognak az orvosok.** Hivatolatosan megállapították, hogy jelenleg 205 katonaozrosi hely megfelelő pályázó hiányában nincs betöltve, ami mindenképpen baj. Az orvoshiányok azonban megvan a maga

egyszerű és alapos magyarázata. Igen nagy mértékben csökkent az utóbbi években az orvosnövendékek száma. 1894-ben a magyar és ausztriai orvosegyetemeken 1088 orvos promóveáltott, 1907-ben már csak 553. Bécsben, tehát a legnevesebb orvosi fakultáson 1900-ban 323, nyolc évvel később már csak 157 növendék végzett. Az összes ausztriai orvosi fakultásoknál 1890—1891-ben az orvosnövendékek száma 6739 volt, mely szám 1900—1901-ben lecsapott 2441-re. Ugy látszik, rosszabbodtak az orvosok megélethési viszonyai, azért észlelhető olyan nagy idegenkedés ettől a pályától. Időközben pedig igen sok új kórház létesült, sok állandó orvosi állást szerveztek. Magyarországon is némileg megjavították az oly silányul dotált kórorvosok helyzetét és míg ezelőtt túlsok volt az orvos, most határozott hiány észlelhető és mivel katonakéknál is silányul fizetik az orvosokat, előmenetelük pedig lassu, nem igen törik magukat a katonaozrosi pályára, akik nagy szorgalommal megszerették az orvosi képesítést. Az orvoshiány fogja megérlelni az orvosok méltó dotálását a közhivatalokban. A budapesti egyetemen a folyó évre azonban már ismét nagy számban dotáltak az orvosnövendékek.

— **Farsangi krónika.** A főgimnáziumi ifjak hangversenyyel összekötött táncmulatság szombaton este lesz a színházteremben. A mulatság és a hangverseny, az előjelből ítélve, igen látogatottnak ígérkezik, mert a belépőjegyeket jóelőre igen sokan megváltották már. — A megyebálra, melyet a messzinal földregéss aidozattal javára f. hó 20-án tartanak, a vármegyeház nagyteremben, katonazenekart is hoznak. A balnak különösen vidékrol, így Szegedrol és Csongrádrol lesz sok látogatója s egyébként is ez lesz kétségkívül a farsangi évad legfényesebb mulatsága. — A katolikus kör f. hó 21-én, farsang három napjának vasárnapján rendez saját körhelyisége nagyteremben, házalapja javára, zartkörü farsangi mulatságot, melynek meghívóit most küldték szét. Ez a mulatság, melynél a belépő személy jegy 1 kor. 20 fillér, családjegy 3 korona s mely esti 7 órakor kezdődik, zárja le az idei vigalmas farsangi évad mulatságainak gazdagsorozatát.

Angol-kór.

Ami kiváló és koncentráit táplálék, amely a SCOTT-féle Emulsió-ban foglalatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hús egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a hatása alatt, rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époly rózsa és viruló arcshint kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a SCOTT-féle Emulsió használatát 4-1.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módoszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Az időjárásról a következőket írja most Meteor:** A mostani, kissé hideg idő e hó 15-ig fog tartani s aztán ismét enyhébb idő lesz, változó csapadékkal, mely február 20-ka körül éri el legnagyobb mennyiségét. A 23-ki csomópont hatáskörében ismét a hidegebb jelleg fejlik ki, mely 27-ig tart.

amikor is napciklonok esetére még nagyobb mérvű is lehet. Február hónap végén és március elején enyhébb jellegű, változó idő várható. Februárnak még hátralevő erősebb hatású csomópontjai 13—19—23 és 28 ra esnek.

Felelős szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« nyomda.

Csongrádvármegye alispánja,

7311—1908. számhoz.

Árlejtési hirdetmény.

A szeged-sándorfalvi törvényhatóság közút 0'00—1.645 km. szakaszának kiépítése Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának 332/kgy. 1908 számú határozatával elrendeltetvén, ezen útszakasz műuttá kiépítésével kapcsolatos munkákra ezennel árlejtést hirdetek.

Ezen munkák a következő csoportokból állanak:

I. Csoport: kőanyag beszerzése a feladó állomáson kocscikba rakva, a vasúti szállítás kivételével (költségvetés I. 1. 2. és 3 tételei).

II. Csoport: A kőanyagok a vasúti kocscikból való lerakása és az algyői vasúti kölerakó helyről az építés színhelyére való szállítása és ott szabályos halmokba való összerakása (költségvetés III. 8., 9., 10. és 11 tételei).

III. Csoport: Az útpálya elkészítése, padka elegyengetés, a lejáró burkolati munkák és a műtárgyak elkészítése (költségvetés IV. 12., 13., V. 14., 15., 16., 17 és 18 tételei).

Ezen munkák kivételének biztosítása céljából 1909. évi március hó 6-ik napján d. e. 10 óraker Csongrádvármegye alispáni hivatalában zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fenti munkálatok végrehajtásának elvádlására vonatkozó, szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt szeretlen borítékban elhelyezett ajánlatokat Csongrádvármegye alispánjának. Szentés címezve. „Ajánlat az ad: 7311—1alisp. 1908. számú hirdetésben kiírt szeged-sándorfalvi th. közút 0'000—1'645 km. szakaszainak építési munkálataira“ felirattal ellátva, csoportonként külön-külön csatolandó s aláírandó költségvetéssel együtt, a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek közvetlenül beadni, vagy posta útján beküldeni, mivel a későbbben érkezett, vagy a fenti kellékekkel nem bír, avagy távirati úton tett ajánlatok tárgyaitatni nem fognak.

Felreértések elkerülése végett megjegyeztetik, hogy mind a három munkacsoportra együttes ajánlat és csoportonként külön-külön ajánlat is tehető.

Minden ajánlathoz az általános feltételekben is előírt s a csatolandó költségvetés végösszege után százalék szerinti számítandó bántépnének bármely m. kir. állampénztárnál vagy m.

kir. adóhivatalnál külön-külön készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Készpénzt vagy értékpapirt csatolni nem szabad.

Az I. számú munka-csoport ajánlatához bemutatandó a felajánlott kőanyagból 2—2 darab, az ajánlattevő pecsétjével ellátott mintakő és — amennyiben a felajánlott kőanyagok a budapesti kir. József-műegyetem mechanikai laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomás által már megvizsgáltattak, — az ezen hivatalos vizsgálatról kiadott bizonyítványok 1—1 másolata is.

A szállítandó kőanyagoknak az eddigi építkezéseknél hol és miként való alkalmazása még külön is igazolandó.

Az ajánlatok Csongrádvármegye alispáni hivatalában 1909. évi március hó 6-án, délelőtti 10 óraker fognak felbontatni; az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azoknak megbízottai jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 60 nap alatt fog döntés történni, amely ideig az ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Oly pályázók, kik a szentesi m. kir. államépítészeti hivatali kirendeltséggel még összekötöttesben nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamarával igazoltatni.

Az útépitő hatóság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon válassz-hasson, illetőleg az összes ajánlatoktól teljesen eltekinthessen, s a munkák kiadása iránt az ajánlatoktól teljesen függetlenül intézkedhessék.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó kiírás és műszaki műveletek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatali kirendeltségnél a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlati minta és a költségvetés úrlapjai, valamint a vállalati feltételek nyomtatványa ugyanott megszereshetők, megjegyeztetvén, hogy az ajánlatok csakis az így beszerzett ajánlati úrlapokon tehetők meg.

Szentés, 1909. évi febr. hó 3-án.

Dr. Cicatricis
alispán.

Csongrád vármegye alispánjától.
854—alisp. 1909. sz.

Hirdetmény.

A Szentés r. t. városnál üresedésben lévő központi irattárosi állásra ezenal pályázatot hirdetek és felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy a választhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi február hó 27-ik napjának d. u. 5 órájáig hozzám nyujtsák be.

A betöltendő irattárosi állás javadalma: 1300 korona törzsfizetés és 260 korona lakbér; igazolandó elméleti képzettség: 4 gymnasiumi (polgári,

reál, katonai stb) osztály sikeres elvégzése.

Szentésen, 1909. február hó 5-én.

Dr. Cicatricis
alispán.

A Petőfi-kávéházban ma és minden este INGYEN

Mozgófénykép előadást

rendezek a közönség szórakoztatására

Belépő-díj nincs.

Változatos érdekes képek.

Gyors és pontos kiszolgálás.

UJ MŰSOR: a Messzinai katasztrófa

A kép bemutatja a föld ezen legsebbebb részét a földrengés előtt és a földrengés után, a nyomor és pusztulás minden nyomaival és a mentő munkálatokkal.

A francia tisztikar.

Egy szerelmes tragikus vége.

Juhlab.

Automobil verseny.

Éjjeli betörök.

Gyermek háború.

Varázs kalap.

tisztelettel

Pirithy Máttyás
vendéglős.

Eladó ház.

Kenyeres János Sáfrán Mihály-útca 7. szám alatti háza, mely áll 5 padolt szoba, szőlőskertből és az ártezi kút vize is bevezetve, **eladó.** Ertekezhetni ugyanott. 2—1

Kiadó lakás.

A III. ker. Horváth Gyula utca 40-ik számú háznál, két szoba, előszoba, konyha, éléskamra, fáskamra és külön padlásból álló udvari lakás Szt.-Györgyi naptól haszonberbe kiadó. Ártezi-kút az udvaron.

Ertekezni lehet ugyanott, vagy lapunk szerkesztőségében, a tulajdonossal.

Kiadó lakások.

Szeder János Kossuth-útczai és Sarkadi Antal-útczai házáinál több lakás kiadó.

Eladó tanya-öföld.

Szépe-téle derekegyházdoldali 42 hold tanya-öföld eladó. Bövebb értesítést ad: Szabó Lajos ref. tanító III. ker. Sarkadi N. A. útca 16 sz. 3—1

Kiadó lakás és üzlethelyiség.

A Weisz-udvarban Kléner Ferencz cukrász által birt lakás és üzlethelyiség a berendezéssel együtt március 1-től haszonberbe kiadó. Ertekezni lehet ugyanott a tulajdonos öv. Weisz Bernatnéval.